

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fl.

■ ■

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

■ ■

Tot ce privește foaie
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
in Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Reforme.

Situația din Rusia continuă a fi tot așa de tulbură, ca mai înainte. Abdicarea țarului e singurul lucru cert, ce se desface din acest haos. Ce va fi cu succesorul lui nu se știe. Țareviciul a fost scos din combinație, ieșind la suprafață frațele țarului, prințul Mihai. Acesta însă nu vrea să primească coroană, decât în cazul, că i-o va oferi o înșasă marea adunare națională a țării

Asistăm la un proces de limpezire, fără precedent în istoria universală. Rusia, cel mai despotic stat, își detronează țarul, a cărui persoană e sacrosanctă și sub raport bisericesc; deschide zăvoarele întemnițatilor politici și convoacă la o mare adunare întreg poporul, să decidă: pe a cui frunte să se așeze coroana sfântă alui Petru cel Mare.

În mersul ei tardiv, Rusia n'a putut să țină pas, cu reformele ce s'au efectuat în mai toate statele civilizate; n'a avut *evoluție* și a ajuns astfel la — *revoluție*. Ceeace în alte țări s'a realizat pe cale pașnică în decurs de decenii îndelungate, acolo s'a realizat în câteva zile, cu vărsare de sânge.

Mișcarea revoluționară din Rusia era: absolut inevitabilă. Principiile nobile de egalitate, frățietate și — mai ales — *libertate*, puteau fi întrebuințate de ceilalți aliați ai ei: Franța și Anglia, cu destulă dreptate.

Dar cum vine Rusia retrogradă, să militeze ea, în numele acestor umanitare principii?

A intrat în horă, a trebuit să joace și ea. A afișat, în atâtea rânduri lozinca înălțătoare a reformelor mult-promițătoare, încât poporul dornic de libertate n'a mai vrut să creadă, că e vorbă numai de făgăduinți deșarte. Acum, că mergea la moarte, dorea să vadă și el măcar

inaugurarea acestor zile de aur de mult visate. De aceea a măturat din cale guvernul și toate persoanele influente, cari i-se părea un obstacol, întru ajungerea țintei luminoase.

Evenimentele din Rusia s'au desfășurat sub logica de fier a necesității inevitabile.

Poporul rusesc, după atâtea veacuri de sclăvie politică, nu mai poate fi hrănit numai cu prospecte în viitorul nesigur, ci cu reforme palpabile, impuse de duhul regenerator al vremilor schimbate.

Vorbirea deputatului Ștefan C. Pop în Camera ungară.

În lipsa monitorului oficial dăm după „F. P. R.” din Budapesta în resumat acest discurs:

În timpul războiului, partidul național român de două ori și-a precizat în Camera ungară punctul său de vedere. În aceste vorbiri, partidul și-a dat glas părerii, că poporul român din Ungaria, credincios tradițiilor lui de până acum, își împlinește datoriile lui față de tron și patrie, că umer la umer cu ceilalți conaționali sângerează pentru patrie,

Alipirea poporului român a rămas nestrămutată și după declarația de războiu a României. (Contrațiceri la dreapta și la stânga a Camerei).

Declarațiile recente ale unor deputați și ale prim-ministrului în Camera în chestia românească, mă îndeamnă să fac în această privință unele aprecieri.

Este adânc regretabil, că deputatul Carol Schmidt, față de unele incidente izolate (Contrațiceri și sgomot) a ridicat acuzări generale contra poporului român.

Românii au adus în acest războiu, cele mai mari jertfe (Contrațiceri). Inteligența română și-a dat contribuția ei de sânge în acest războiu. (Voci la stânga: Dar a și trimis ofițeri în România).

Chiar și românii din Ungaria au fost dureros atinși de faptul că regatul român și-a călcat obligațiile de aliată, declarându-ne războiu.

Dep. Alex. Gál: Abuzati de dispoziția liniștită a Camerei.

Dep. Paul Szász: Cu vorbirea asta faci un foarte prost serviciu poporului român. Românii nu-ți vor mulțumi pentru discursul dtale.

Folosul războaielor.

În dezvoltarea unui stat sau popor, sub raport cultural, economic sau social sunt anumite faze, etape, cari trebuiesc percorse și studiate ca din ele să câștige acele principii vitale și morale, cari li asigură drumul de realizare a scopului definit unui popor. O astfel de etapă e și războiul. În el popoarele contrare pun la o parte aur, plumb, cultură, genialitate, ca flăcările ridicate din aprinderea acestora să nască biruință, să asigure caracterul etnic al aceluiaș popor și calea spre progres.

Aceste să crească prin luptele dintre popoare. Pe ele au să meargă generațiile viitoare, așa a fost în trecut, așa va fi și acum, istoria în privința aceasta nu cunoaște schimbări. În tenziunea spre idealul curat de orice elemente materiale, meschine și efemere stă folosul principal al războiului. Nobilitatea vieții stă în continua tendință de a depăși cadrele materiale înguste, căci ea numai în lupta pentru un ideal își află motivul adevărat.

Prin veacul al XVII și încoace încă folosul luptelor dintre popoare se vedea în micșorarea populațiilor, în urma căreia cei rămași puteau trăi mai ușor din mijloacele de trai. Teoria aceasta deja de mult era formulată la popoare prin cuvintele: S'a înmulțit lumea de nu-i mai poate răbda pământul, trebuie să vină un războiu sau ciumă ca să-i mai rărească. Adevărată această teorie nicicând nu a fost

confirmată prin fapte. Războaiele din timpul lui Napoleon, cari au durat doisprezece ani, secerând peste șapte milioane vieți, au înmulțit mortalitatea populațiilor europene abia cu un procent. Statisticile celui mai mare războiu din urmă, dintre Rusia și Iaponia arată, că numărul cazurilor mortale a fost în decursul războiului, la ambele state, unu la sută.

În războaie să aruncă armatele recrutate din indivizi viguroși, destoinici și viali. Elita neamurilor, cei mai viguroși cad în ciocnirile sângeroase. Ei au mai multă înclinare spre fapte vitejești, spre glorie și moarte.

FOITA.

Sănătatea trupească.

De A. Melin.

(Continuare.)

Copilul bolnav trebuie arătat numai decât doctorului! Nu cruțați osteneală, nici una sau două coroane. Vieța nu se poate plăti cu bani. Un copil mântuit din ghiara morții, face mai mult decât orice moșie!

Atâta rețetă pentru sănătatea copiilor.
— Mai departe e treaba doctorului.

Așa, dragii mei, sămânța fericirii în lumea aceasta este sănătatea trupească. Ai sănătate, ești vesel, ți-e dragă vieța; ești bolnav, e un chin pentru tine vieța, chin și pentru cei din jurul tău.

La copilași sănătatea e ca sânul mamei; copiii bolnavi sunt năcaz și trudă, și nădejdi spulberate. Nu au parte de vieță ei înșiși, nu au bucurie și folos pe urma lor părinții, nici neamul, nici țara, ci pagubă și zoală. Ramuri uscate, fructe putrede.

Mamelor, ochii și copiii! Păziți-i sănătoși și veseli. Creșteți vlăstare întregi și sănătoase, ca să vă binecuvinte înșiși copiii voștri, oamenii și ceriul!

Sănătatea sufletească.

Am auzit dela un călugăr bătrân această povestire:

Odată, sus, în ceriu, la o sărbătoare mare, se adunaseră cetele îngerești în jurul scaunului de strălucire al celui Preaînalt și își așterneau închinăciunile lor cuvicioase la picioarele Domnului Atotțiitorul.

Arhanghelii, Cheruvimii și Serafimii, împreună cu toate oștile de sus, alcătuiseră un cor dumnezeesc și în cântări de alaute, de chimvale și de organe binerăsunătoare, preamăreau pe Domnul.

Stăpânul lumii ședea pe tron de raze. Îngerei frumoși, cu ochișori limpezi ca mărgăritarele, țineau faldurile hainei lui împărătești. Sfinții lui Dumnezeu, patriarhii și prorocii, apostolii și martirii, ascultau în neclintire. Neînchipuite străluciri umpleau ceriul.

Domnul sta nemișcat. Preasfinții lui ochi priveau în depărtări, prin porțile norilor în jos, spre lume. Privea Domnul și asculta.

Corurile cântau psalmi după psalmi. Stihurile răsunau, se înălțau, coborau în glas de organe, tremurau în strune de alaute și se țineau în sunete prelungi de chimvale, în armonii suprafirești. Melodii negândite de mintea omenească...

Dar Domnul părea că altceva ascultă. Fruntea i-se pleca tot mai mult spre nori și ochii nu i-se mai deslipeau dela zările fumurii ale pământului de jos. Cu cotul drept proptit în jilt asculta...

Apoi, deodată, s'a oblit de mijloc dumnezeescul moșneag și a ridicat poruncitor preasfânta sa dreaptă:

— Tăcere!

Cetele cerești au încetat cântarea lor de slăvire. Și căutau întrebători spre Domnul.

— Tăceți și ascultați: *colo jos, pe pământ se roagă un copilaș...*

Un copilaș se roagă.

A îngenunchiat în pătețul lui alb cu fața spre icoana Domnului Hristos din părete. Mânile grăsuțe, rotunde, le-a pus cruce, așa cum arată „mamica“. A uitat călușelul de lemn și biciul de oăneapă, a uitat și pisoiul lenș dela vatră. Nu mai e foc și pară. Nu mai scapără din picioarele lui neostioate; s'a potolit. Ochii nu și-i mai poartă neastâmpărați, cătu-i casa, ci se uită cu neclintire la mâinile albe, subțiri, ale Domnului din icoană. Crezi că e o minune.

(Va urma).

Că urmările războaielor sunt tot mai contrare principiilor evoluționiste de selecționare a elementelor mai capabile de-a purta lupta vieții, ni-o arată și istoria Romei, care după multe cuceriri obținute prin sacrificarea bărbaților celor mai plini de energie, a intrat în era de decadință. Generațiile rămase pe urma luptelor dese erau debile, moleste, ele nu mai puteau să reziste atacurilor dușmane. Asemenea exemple avem și în istoria Franței, care după războaiele de pe timpul lui Napoleon, a avut selecționarea elementelor sterpe, palide.

Războiul e școala care ne învață să ne învingem pe noi înșine. Înaintea lui avem să ne dăm seamă, că faptele externe a vieții noastre intrucât țin cont și sunt pătrunse de adevărurile credinței, în care ne-am născut. Desele greutăți, lipsuri, lacrimile și roaie nicăiri nu pot afla o alinare mai deplină decât în învățăturile de morală. Prin starea de morală, pe care o întreține războiul, are un folos netăgăduit.

Revoluția din Rusia.

Telegramele mai nouă ce sosesc din Petrograd spun, că comitetul revoluționar încă nu este stăpân pe situație și nu i-a fost cu putință să sufoace pe deplin revoluția. Proclamațiile ce se dau zilnic către muncitorime au darul să divizeze și mai mult partidul socialist, care își are reprezentantul său în guvern pe ministrul justiției deputatul Chebenschki. Opinia publică începe să se îndrepte împotriva guvernului și a dumei, iar muncitorii nu voesc să se reîntoarcă iarăși la lucrul obișnuit din fabrici. Poliția este compusă numai din studenți și e incapabilă să facă ordine. Mii de broșuri se împart pe străzi, a căror proveniență este în multe cazuri suspectă. În capitală nesiguranța și-a ajuns culmea. Garnizoanele au denegat orice obediență. După comunicatele oficiale luptele pe străzi continuă și au fost omorâți patru mii de oameni, iar numărul celor răniți e de șapte mii.

*

Opinia publică din Anglia și Franța privește de tot nedumerită în fața evenimentelor din imperiul moscovit. La izbucnirea revoluției ministrul de externe Bonar Law a declarat cu oarecare satisfacție căderea regimului vechiu rusesc și presa engleză a comunicat cu mare mulțumire inaugurarea erei nouă în Rusia. Dela început însă s'a semnalat în comunicatele oficiale engleze, că revoluția din Rusia a fost inscenată cu știrea prealabilă a cercurilor conducătoare engleze. Presa franceză atribuie răscoala din Rusia hotărârii conferinței dela Petrograd, unde bărbații de frunte francezi și englezi au căzut de acord asupra schimbărilor radicale din imperiul rusesc și asupra inscenării revoluției, ce e a-se pune la cale de cătră dumă. Alătura de revoluția aceasta oficială însă așa se vede, că s'a resculat și poporul nemulțumit cu stările de astăzi și până când revoluționarii din imperiul rusesc vreau să continue războiul, poporul răsvrătit cere cu orice preț: *Pâne, drepturi și pace.*

*

Membrii noului guvern au abrogat orice prerogative personale la adresa lor și ministrii rusești de aci încolo vor fi numiți: Domnule ministru.

*

„Novoje Vremja“ scriind despre Țarul Nicolau II., publică, că a fost imbecil, maniac și nebun. În locul lui au dominat oamenii de curte și lachai.

*

Partidul muncitorilor cere pace cu orice preț. La întrunirea mai recentă toți muncitorii au pretins reluarea imediată a tratativelor de pace. Ministrul de externe Miljukov și principele Lvov au cercat să câștige muncitorimea pentru continuarea războiului, dar au fost necesități să-și întrerupă vorbirile după ce toți muncitorii au luat atitudine dușmănoasă față de ei.

*

În 20 crt. s'a întrunit noul ministru mai întâi sub prezidenția principelui Lvov. S'a discutat cu deamănuntul modalitățile de cooperare dintre guvern și parlament. Reprezentanții dumei au mers înăuntrul țării ca să pacifice pe răsvrătiți și să pună țara sub stăpânirea noului regim.

*

Guvernul interinal a dat tuturor prizonierilor politici amnestie generală.

*

Revoluția din Rusia e uncolta Angliei. — Știrile privitoare la răsvrătirile din Rusia sunt prea laconice, contradictorii, ca din ele să ne putem face o icoană baremi aproximativă despre mișcarea revoluționară. Cele mai multe comunicate sunt lansate de agențiile ententei, cari le falsifică, prezentându-ne situația în mod pentru ea favorabil.

Library Cluj

Vechiul guvern rusesc, pe baza unui punct secret a alianței dintre statele ententei de-a încheia războiul în comun, poate încheia pace în cazul când ar fi constrâns de foamete sau revoluție. Guvernul, după știrile engleze, a provocat intenționat, prin lipsa de alimente, răscoalele, ca sub paravana acestora să poată încheia pace separată cu puterile centrale. Pregătirile vechiului guvern au fost cunoscute de agenții politici ai Angliei, care a recurs la cele mai drastice mijloace pentru delăturarea guvernului rusesc.

Noul guvern francez. — După ce camera franceză n'a mai susținut guvernul lui Briand, care de abia își putu lungi viața pe câteva zile, președintele Poincare a însărcinat cu formarea noului cabinet pe ministrul Ribot. Noul guvern s'a prezentat în cameră, unde și-a desfășurat programa.

Abdicarea prezidentului Poincare. — Știrile din Genf vestesc, că schimbările obvenite în guvernul francez prin abdicarea lui Briand au mare influență și asupra prezidentului Poincare. Se vorbește de abdicarea acestuia, iar cu conducerea republicii probabil va fi încredințat Pams.

Războiul european.

Comunicatele oficiale din 18 crt. relatează, că trupele germane, amăsurat planului strategic, au evacuat localitățile Bapaume, Peronne, Roye și Noyon. În regiunile evacuate ariergardele germane au cauzat mari pierderi inamicului, după cari s'au retras.

Telegramele mai recente vestesc, că acțiunile strategice din apus au fost reținute de zăpada mare. Mici ciocniri s'au dat între Arras și Berticourt, unde trupele germane au respins atacurile inamice.

Pe frontul macedonean, la Mirapole, Trnova și Rastani trupele noastre au respins mai multe atacuri parțiale franceze. Pozițiile dela Snegova și nord de Trnova, interimal ocupate de inamic, au fost recucerite.

Pe celelalte fronturi nimic deosebit.

Informațiuni.

Distincție. Colonelul *Dănilă Pop* a fost distins din partea Majestății Sale cu ordinul coroanei de fier clasa II. împreună cu toate insigniile de războiu și sabie.

Greutățile vremii și preotesele văduve. La scrisoarea unei văduve de preot, apărută în nrul 12 al ziarului nostru, în care se face apel la inimile generoase, în favorul acestora ne-a răspuns On. Domn Constantin Rusu, trimițându-ne zece coroane. Inregistrăm darul acesta cu o satisfacție deosebită. Credem, că pilda aceasta va chema cu stăruință și pe alții să-i urmeze.

„Deie Dumnezeu, — ne scrie On. Domn Rusu —, ca glasul ei de durere să străbată în inimile tuturor preoților, cari cu deosebire pot înțelege năcăzul și lipsele ei.“

Acuzarea unui deputat croat cu trădare de patrie. În ședința camerei ungare întrunită la 20 l. c. deputatul Szmrecsányi prin acuzele de trădare de patrie, ridicate asupra deputatului croat, Rajesici a produs mari surescități în mijlocul deputaților.

Szmrecsányi a acuzat pe Rajesici, că înainte de izbucnirea războiului a fost în legătură, cu mai mulți deputați croați, cu societatea agitatorică „Narodna Obrana“. La amintirea acestor lucruri partidul opozițional a erumpit în strigăte furtoase de: Infamie, trădare de patrie.

Deputatul croat Rajesici a arătat, că nu e trădător de patrie, n'a fost niciodată în Sârbia cu afaceri politice. Szmrecsányi s'a imbrățoșat prietinește cu cel mai mare agitator sârb Branislav Wlasici.

Apel. Ioan Rațiu din comuna Pânade, înrolat fiind în regm. 21 de honvezi, a lăsat acasă fără de nici-un ajutor pe doi copii și pe mama lor. Înainte de război se țineau din lucru la alții. Mama alor doi copii, e o femeie simplă de tot, nu se știe chivernisi. Se învoiește să-și dea copiii pentru creștere. Sunt feciorași amândoi. Unul de 3 ani, celalalt de 5 ani. Copiii sunt sănătoși, drăguți, cu fața roșcovană.

Despre tatăl lor se știe că în 1915 în Carpați a primit o rană mare la piept și de atunci n'a mai venit nici o știre despre el.

Dau aceasta în publicitate, socotind că să vor găsi oameni marinimoși, cari vor lua să crească pe acești copii până la vrâsta de 12 ani, ori vor oferi din prisosul lor o fărâmă, ca din cotizații lunare și anuale să se plătească unei femei de încredere din satul nostru, care i-ar lua sub grija sa.

La dorință servesc cu informații mai de aproape.

Pânade (Pánád u. p. Balázsfalva), la 18 Martie 1917.

Toma Cocișiu
învățător.

Nici în anul acesta nu vom avea ouă roșii. Conteșul Kürthy, prezidentul oficiului de alimentație publică, a edat un ordin către autoritățile publice, în care le face cunoscut, că și la s. Paști din anul acesta e interzisă vâpsirea în orice culori a ouălor.

Monete cu chipul Majestății Sale. — Ministrul de finanțe a ațernut înaintea camerei un proiect pentru schimbarea în bătărea monetelor impusă prin pășirea pe tron a Majestății Sale Carol IV. În senzul noului proiect pe fața monetelor de aur de 10, 20 și 100 coroane va fi gravat în întregime chipul Majestății Sale în baine regale. Pe marginea monetelor de argint de 1, 2 și 5 coroane și a celor de aur de 20 și 100 coroane va fi imprimată următoarea lozincă a Majestății Sale: „În războiu și pace cu națiunea pentru patrie“.

Cutremur de pământ. Joi seara la orele 9. 40, s'a simțit în Sibiu un cutremur de pământ destul de puternic. Au urmat mai multe zguduituri, una după alta, toate de o durată cam de 5 secunde. „T. R.“

Bărbați politici ungari la Majestatea Sa.

Contele Albert Apponyi, contele Mihail Karolyi și contele Aladar Zichy, au primit ieri încunoștințarea oficială, că Majestatea Sa îi va primi în audiență. Audiența contelui Apponyi a avut loc în 21 Martie, aceea a contelui Karolyi la 22 Martie, la ora 11 a. m. în Baden, iar audiența contelui Zichy la 23 Martie, la ora 10 a. m. tot în Baden.

Vor mai fi primiți în audiență de Majestatea Sa, probabil săptămâna viitoare, membrii partidului guvernamental, baronul Ernst Daniel, Alexandru Erdelyi și baronul Bella Tallian.

Militari români distinși. Următorii români au fost decorați cu crucea de fier pentru merite, pe panglică de vitejie:

Nicolae Galeș, Stefan Dragomir, Simion Damian, Dumitru Coroș, Roman Olareșcu, Petru Popa, Ioan Rusu, Ilie Stefanie, Ioan Sabău și Gheorghe Sovrea, toți dela Sapperkomp. 5—7.

Prezintarea glotașilor. Pe baza ordinului, apărut în numărul recent din foaia oficială, glotașii supuși ungari, născuți în anii 1867—1899 și la ultimele asentări au fost aflați de apti pentru armată, — sunt datori să se prezinte la regimentele aparținătoare în 16 Aprilie. Tot atunci au să se prezinte și glotașii născuți între anii 1872—1891 și sunt asentați.

Concedii pentru lucrări agricole. Ministrul de honvezi Szurmay a dat tuturor municipiilor din țară o circulară, în care având în vedere lucrările agricole ce se apropie, se dispune, ca soldații, pe cât iartă serviciul militar, să fie concediați în acest scop. În deosebi se vor concedia cei ce au pământ, fiii și ginerii lor, proprietarii de vii, precum și vierii, faurii și rotarii.

Traficele în viitor vor fi cedate la invalizi. Ministrul de finanțe ungar Teleszky a dat ordin la toate direcțiunile financiare, că în viitor cedarea de trafice de tutun, să se facă numai pe bază de ofertă publică, luându-se în considerare cererile invalizilor din războiul actual, sau ale persoanelor cari și-au pierdut un frate, un fiu, sau părinte în război.

Necrolog. † *Iosif Pap de Turcz*, jude reg. de tablă în pens., a repausat la 11 Martie st. n. a. c. în Ilba după un morb scurt, provăzut cu deslegarea muribunzilor în al 76-lea an al vieții sale petrecută într-o muncă neîntreruptă și nobilă și în al 43-lea a fericitei sale căsătorii.

Odihnească în pace!

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Buciu.

Nr. 112—1917.

Edict.

Prin aceasta provoc pe învățătorul Gheorghe Ștef din Muntele Băișoarei (Bányahavas, ca în termen de 30 de zile să se prezinte la stațiunea sa, și să-și reie oficiul învățătoresc, pe care încă dela începutul anului școl. și-l'a părăsit în mod arbitrar, căci la caz contrar stațiunea se va declara vacantă și completă în mod legal; iar procesul disciplinar orânduit contra lui cu ordinul conz. ditto 13 Faur 1917 Nr. 448, se va începe, pertracta și decide și în absența lui.

Oficiul protopopesc gr.-cat. al Indoiului.
Indol, la 3 Martie 1917.

Ioan Buciu
protopop gr.-cat.
preș. sen școl. protop.